

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Cdo/143/2023
Identifikačné číslo spisu:	2609209446
Dátum vydania rozhodnutia:	30.06.2025
Meno a priezvisko:	Mgr. Dušan Čimo
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:2609209446.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalujúceho COOP Jednota Senica, spotrebné družstvo, Senica, Nám. Oslobodenia 12, IČO: 00 168 891, proti žalovaným 1/ P. H.E., narodenej X. A. XXXX, M. XXX, zastúpenej advokátkou JUDr. Máriou Tryľčovou, Senica, J. Kráľa 738/12 a 2/ B. S., narodenej XX. K. XXXX, M. XXX, zastúpenej advokátom Mgr. Milanom Sadloňom, Senica, V. P. Tótha 30, o zaplatenie 10 134,27 € s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Senica pod sp. zn. 11C/34/2010, o dovolaní žalovanej 2/ proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave z 25. októbra 2022 sp. zn. 24Co/89/2022, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaná 2/ je povinná zaplatiť žalujúcemu náhradu trov dovolacieho konania vo výške určenej súdom prvej inštancie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Senica (ďalej tiež len „súd prvej inštancie“) uznesením zo 16. marca 2022 č. k. 11C/34/2010-1281 zamietol návrh žalovanej 2/ na doplnenie svojho uznesenia z 31. decembra 2021 č. k. 11C/34/2010-1259. Toto rozhodnutie odôvodnil právne ustanoveniami § 225 ods. 1 a § 262 ods. 1 Civilného sporového poriadku (zákona č. 160/2015 Z. z. v znení neskorších zmien a doplnení, ďalej tiež len „CSP“) a vecne tým, že uznesením majúcom sa podľa žalovanej 2/ doplniť rozhodol podľa § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania, pričom rozhodol, že žalobca (správne aj ďalej v tomto texte to „žalujúce“ - družstvo a teda právnická osoba s právnou formou v strednom rode - pozn. Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ďalej tiež len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) je povinný zaplatiť žalovanej 1/ náhradu trov právneho zastúpenia v sume 4 650,42 € a žalovanej 2/ v sume 3 346,15 €, všetko do troch dní od právoplatnosti uznesenia na bankové účty ich právnych zástupcov. Vyšší súdny úradník súdu prvej inštancie takto ani jednému z právnych zástupcov žalovaných nepriznal náhradu trov konania v nimi vyčíslenej výške, ale im priznal menej (keď konkrétne žalovaná 2/ si prostredníctvom svojho právneho zástupcu vyčíslila náhradu trov právneho zastúpenia v sume 6 289,41 €). V tejto súvislosti poukázal na skutočnosť, že o výške náhrady trov konania rozhoduje súd prostredníctvom vyššieho súdneho úradníka ex offio (t. j. z tzv. úradnej povinnosti), teda bez návrhu, pričom tomuto

rozhodnutiu predchádza tá skutočnosť, že strany sporu sú vyzvané, aby si trovy konania vyčíslili. Na druhej strane ale nevyčíslenie si trov neznamená stratu nároku, nakoľko o tom už bolo rozhodnuté vo veci samej. Vyčíslenie trov konania však v žiadnom prípade nemožno považovať za návrh a preto nie je dôvod, aby súd (ak neprizná náhradu trov konania v tej výške, ako si strany sporu vyčíslili), vo zvyšku niečo zamietal. Naopak toto rozhodnutie obsahuje poučenie o možnosti podať proti nemu sťažnosť v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia, ktoré právo využila len právna zástupkyňa žalovanej 1/. Právny zástupca žalovanej 2/ sťažnosť v zákonnej lehote nepodal, ale podal návrh na doplnenie uznesenia (tak ako je opísané vyššie). Mal za to (súd prvej inštancie), že z výroku uznesenia je zrejmé, v akej výške bola priznaná náhrada trov konania a ak niektorá zo strán nebola s týmto výrokom spokojná, mohla podať v zákonnej lehote sťažnosť. Výrok o zamietnutí zvyšku vyčísleného nároku (v časti náhrady trov konania) by bol v tomto prípade nadbytočný.

2. Krajský súd v Trnave (ďalej tiež len „odvolací súd“ a so súdom prvej inštancie tiež len „nižšie súdy“) uznesením z 25. októbra 2022 sp. zn. 24Co/89/2022 na odvolanie žalovanej 2/ napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie potvrdil. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že z okolností danej veci predmetom posúdenia bola otázka, či v prípade rozhodovania o výške náhrady trov konania a to takým postupom, že súd nepriznal v plnom rozsahu výšku uplatňovaných trov, je potrebné zamietnuť nepriznanú výšku uplatňovaných trov, a či boli splnené podmienky pre vydanie doplniaceho uznesenia, ak súd nerozhodol o zamietnutí nepriznanej výšky uplatňovaných trov konania. Nárok na náhradu trov konania je procesným nárokom. O výške náhrady rozhodne v zmysle § 262 ods. 2 CSP súd prvej inštancie z úradnej povinnosti a základom pre jeho rozhodnutie je obsah súdneho spisu. Je tiež zrejmé, že rozhodovanie o trovách konania ex offio nezbavuje stranu a jej advokáta povinnosti poskytnúť súdu vyčíslenie trov, osobitne tých, ktoré súd sám nemôže zistiť z obsahu spisu. Argumentoval tiež, že po tom, ako je vec právoplatne skončená a súd rozhodol o nároku na náhradu trov konania, predloží sa vyššiemu súdnemu úradníkovi, ktorý vydá osobitné uznesenie o výške náhrady trov konania, pričom ohľadom nároku vychádza z právoplatného rozhodnutia sudcu. Percentuálne vyjadrenie pomeru úspechu strany sporu na predmete sporu pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania však nemožno automaticky stotožňovať s percentuálnym vyjadrením konkrétnej výšky priznaného nároku (s poukazom na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky - ďalej tiež len „ústavný súd“ - z 8. novembra 2017 sp. zn. I. ÚS 457/2017). Súdnym úradníkom môže v rámci náhrady priznať len tie výdavky, ktoré sa v zmysle § 251 CSP považujú za trovy konania, teda stranou preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vznikli v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva. Lehota, v rámci ktorej by mala úspešná strana preukázať a odôvodniť svoje výdavky a ani lehota na rozhodnutie o výške náhrady trov konania nie sú zákonom ustanovené. Proti rozhodnutiu súdneho úradníka je prípustná sťažnosť (pozri § 239 CSP). O sťažnosti rozhodne súd prvej inštancie, pričom ak nie je sťažnosť dôvodná, súd ju zamietne a ak naopak dôvodná je, súd napadnuté uznesenie zruší alebo zmení. V prípade zrušenia uznesenia je súdny úradník viazaný právnym názorom sudcu. Pokiaľ odvolateľka bola toho názoru, že voči výroku o priznaní náhrady trov konania nie je možné sťažnosť podať, keďže v tejto časti súd strane vyhovel a sťažnosť by mohla podať len proti zamietavému (v tomto prípade chýbajúcemu - pozn. najvyššieho súdu) výroku, odvolací súd sa s takýmto výkladom nestotožnil. Sťažnosť ako prostriedok procesnej obrany a účinný prostriedok nápravy (§ 239 a nasl. CSP) je podľa neho prejavom nespokojnosti s obsahom rozhodnutia toho, koho sa napadnuté rozhodnutie týka. Príčina nespokojnosti s rozhodnutím musí vyplývať priamo z neho a to v tom prípade, ak výrok uznesenia vydaného súdnym úradníkom vyznie v neprospech nespokojného subjektu podávajúceho sťažnosť (uvedené vyplýva z § 240 CSP i s poukazom odvolacieho súdu aj na osobitné náležitosti sťažnosti vyplývajúce z § 243 CSP). Sťažovateľ môže žiadať uznesenie súdneho úradníka zmeniť alebo zrušiť a ak požaduje zmenu, musí uviesť, akú konkrétnu zmenu navrhuje - napríklad priznanie, či naopak, nepriznanie náhrady trov konania v plnej výške, priznanie znalečného v sume požadovanej znalcom a pod. (pozri Veľké komentáre, Števíček, Ficová, Baricová, Mesiarkinová, Bajánková, Tomašovič a kol. Civilný sporový poriadok, Nakladateľství C.H. Beck, 2016, str. 881). Vychádzajúc z uvedeného vyčíslenie trov konania nepredstavuje návrh, o ktorom by bolo potrebné rozhodnúť takým spôsobom, že v prípade len čiastočného priznania trov konania treba v nepriznanej časti návrh zamietnuť. V predmetnej veci podmienky pre vydanie doplniaceho uznesenia v zmysle § 225 v spojení s § 234 CSP neboli dané. Pretože odvolací súd nezistil dôvod na odmietnutie odvolania pre jeho neprípustnosť, keď extenzívnym

výkladom § 357 písm. g) CSP treba dospieť k záveru, že odvolanie je prípustné proti uzneseniu súdu prvej inštancie o zamietnutí návrhu na doplnenie rozsudku a preto rozhodol vecne (potvrdením uznesenia v zmysle § 387 ods. 1 CSP).

3. Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podala žalovaná 2/ (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie s poukazom na to, že nižšie súdy jej nesprávnym procesným postupom znemožnili, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces [§ 420 písm. f) CSP]. V dovolaní namietala, že postupom nižších súdov jej bola odňatá možnosť podať riadny opravný prostriedok, nakoľko zákon v § 240 CSP zakazuje strane podať opravný prostriedok - sťažnosť proti uzneseniu, ak toto nebolo vydané v jej neprospech. Doplnila, že z uvedeného ustanovenia vyplýva, že sťažnosť môže podať aj strana, ktorej bolo v uznesení vyhovené len sčasti, ak z výroku vyplýva, že v časti nárokov bola neúspešná, ale len proti tejto časti výroku. Ak neprospech vychádza len z odôvodnenia uznesenia, proti odôvodneniu nie je sťažnosť prípustná. Ďalej namietala zmätočnosť odôvodnenia uznesenia odvolacieho súdu - konkrétne bod 14 odôvodnenia, kde odvolací súd uviedol, že: „sa nestotožňuje s mojim názorom, že sťažnosť som nemohla podať, lebo vo výroku uznesenia o priznaní trov mi vsú vyhovel, pričom sťažnosť by som mohla podať len proti zamietavému výroku. Hneď v nasledujúcich dvoch vetách mi ale dáva za pravdu v tom, že cit „Príčina nespokojnosti s uznesením musí vyplývať priamo z rozhodnutia, a to v prípade, ak výrok uznesenia vydaného súdnym úradníkom znie v neprospech nespokojného subjektu podávajúceho sťažnosť...“.

4. Žalujúce navrhlo dovolanie zamietnuť.

5. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) podala strana, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP) a to za splnenia i podmienok jej zastúpenia a spisania dovolania na to zákonom určenou osobou (§ 429 ods. 1 CSP) bez nariadenia pojednávania (§ 443, časť vety pred bodkočiarkou CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

6. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

7. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak (o. i.) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces [písmeno f) ustanovenia].

8. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

9. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku povedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 CSP a/alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a/alebo § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku už vyššie spomenutej viazanosti potom dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

10. Dovolateľka vyvodzovala prípustnosť svojho dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP, namietajúc zmätočnosť odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu (rozumej jeho nepreskúmateľnosť).

11. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky (I. ÚS 26/94), v ktorom sa uplatnia všetky zásady súdneho rozhodovania v súlade so zákonmi a pri aplikácii ústavných princípov. Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov.

12. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie vo veci (I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu (tu porovnaj I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, resp. aj 4Cdo/3/2019, 8Cdo/152/2018 - bod 26 či 5Cdo/57/2019 - body 9 a 10) alebo prekvapivosťou rozhodnutia vtedy, keď odvolací súd vydá rozhodnutie, ktoré nebolo možné na základe zisteného skutkového stavu veci predvídať, čím bola účastníkovi odňatá možnosť právne a skutkovo argumentovať vo vzťahu k otázke, ktorá sa s ohľadom na právny názor odvolacieho súdu javila ako významná pre jeho rozhodnutie, či rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.).

13. Najvyšší súd vo svojej rozhodovacej praxi opakovane zdôrazňuje, že z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) odvolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (tu porovnaj napríklad 3Cdo/41/2017, 3Cdo/214/2017, 8Cdo/5/2017, 8Cdo/73/2017). So zreteľom na to pristúpil aj v tomto prípade k posúdeniu opodstatnenosti argumentácie dovolateľky, že procesne nesprávnym postupom nižších súdov bolo zasiahnuté do jej práva na spravodlivý proces.

14. Dovolací súd zdôrazňuje, že pri posudzovaní splnenia požiadaviek na riadne odôvodnenie rozhodnutia nie je správnosť právnych záverov, ku ktorým súdy dospeli, právne relevantná, lebo (môžbyť aj opodstatnene spochybňované) právne posúdenie veci prípustnosť dovolania nezakladá. Ako totiž vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba sama skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (v tejto súvislosti porovnaj napríklad I. ÚS 188/06).

15. V posudzovanom prípade obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil takým spôsobom, ktorým by založil procesnú vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP. Odvolací súd totiž v odôvodnení svojho rozhodnutia (v bodoch 10 až 18) podrobne uviedol, prečo považuje za účinný prostriedok nápravy uznesenia o výške trov konania sťažnosť, a prečo podmienky pre vydanie doplnacieho uznesenia v zmysle § 225 v spojení s § 234 CSP podľa jeho názoru neboli dané. V bode 16 odôvodnenia napádaného uznesenia o. i. výslovne uviedol, že: „vyčíslenie trov konania nepredstavuje návrh, o ktorom by bolo potrebné rozhodnúť takým spôsobom, že v prípade čiastočného priznania trov konania, nepriznanú časť treba zamietnuť“. Najvyšší súd pritom konštatuje, že z rozhodnutia odvolacieho súdu (jeho odôvodnenia) je zrejmé (nepochybné), z akých dôvodov odvolací súd potvrdil uznesenie súdu prvej inštancie a podľa názoru odvolacieho súdu má odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu všetky náležitosti v zmysle § 393 CSP. Za procesnú vadu tzv. zmätočnosti (konania) podľa § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že dovolateľka sa s časťou odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu (vrátane ním interpretovanej procesnej úpravy) nestotožňuje (resp. si ju vykladá ináč) a že odvolací súd neodôvodnil rozhodnutie podľa jej predstáv (ale len, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivo - čo ale nebol tentoraz posudzovaný prípad). Samotná skutočnosť, že dovolateľka s právnymi závermi vyjadrenými v odôvodnení rozhodnutia odvolacieho súdu nesúhlasí a nestotožňuje sa s nimi, nemôže sama osebe viesť k založeniu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f)

CSP, pretože do práva na spravodlivý proces nepatrí právo na to, aby bol účastník konania (dnes v sporovom procese strana sporu) pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ním predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov či rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, rovnako ako ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom alebo dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 98/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

16. Vzhľadom na vyššie uvedené preto dovolací súd dospel k záveru, že dovolateľka neopodstatnene namietala, že odvolací súd jej nesprávnym procesným postupom znemožnil uskutočňovať jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces [§ 420 písm. f) CSP].

17. So zreteľom k tomu preto rozhodol spôsobom uvedeným v prvej vete tohto svojho uznesenia [dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné, podľa § 447 písm. c) CSP odmietol].

18. Rozhodnutie o trovách dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

19. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.